

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

542

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu a nului 1892 deschidemu a-
bonamentu nou la „Biserica si Scol'a.“

Rugàmù pre toti domnii abonenti de pana a-
cumã, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu,
se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“
pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

*Sprijinulu moralu si materialu, de care pana
acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiese
a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de
aseminea simpatii calduróse precum si de buna-
vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.*

Redactiunea.

In presér'a Botezului Domnului.

Pentru neascultare a scos Ddieu pre Adam
din rai. Modelu de ascultare facia de vointi'a
Tatalui se face pre sene Domnulu ceriului si alu
pamentului, — când iea chipulu robului, si pri-
mesce botezulu dela Ioan in riulu Iordanului; si

când s'au deschis Ceriurile, si glasu din Ceriuri s'au
audit: „Acest'a este fiiulu meu celu iu-
bitu pre Acest'a se-lu ascultati.“

Pentru neascultare s'au inchis Ceriulu nea-
mului omenescu, si prin ascultare s'a aretat
Domnulu pre pamentu, prin ascultare s'a inau-
gurat er'a mantuirii neamului omenescu, prin ascu-
tare si prin chiamare la ascultare s'a redeschis Ce-
riulu, si a fost chiamat neamulu omenescu la man-
tuire. Prin ascultare s'au deslegat pentru neamulu
omenescu lantiurile mortii, decretate de Ddieu asupra
omului pentru pecatulu neascultării.

Se ascultàm, si se urmàm in viéti'a si faptele
nóstre vointiei lui Ddieu, depusa in sant'a Lui evan-
geli'a ne chiama astadi glasulu Domnului, care re-
suna din Ceriuri asupra intregii lumi.

Si neamulu omenescu aude de veacuri multe
acestu glasu alu Domnului; dar cu tóte acestea ne-
cazulu si durerea nu a incetat din lume. Si astadi
sunt inca multe necazuri, si astadi sunt multe crime,
multa nefericire si mórte in lume, pentru ca glasulu
Domnului: carele resuna din Ceriuri: „Acest'a este
fiiulu meu celu iubit, intru Carele bine am voit pre
Acest'a se-Lu ascultati“ nu a petruns pre deplin in
inim'a omului; èr urmarea naturala a acestui indi-
ferintismu se vede, si aréta in multimea durerilor si
necazurilor, de cari suferim.

Vor fi avend si alte popóre necazurile si du-
rerile lor; dar in acelasi timp, durere, si de trei
ori durere, — la noi, in biseric'a si poporulu ro-
manu ni-s'au gramaditu prin trecutulu nostru de trista
aducere aminte pré multe necazuri.

Si biseric'a si poporulu romanu voiesce se tra-
iéscã, si se aiba viitorulu, carele lu-merita chiar
dupa trecutulu lui in mijloculu popórelor lumii.

Voim, si dorim cu totii acestu viitoriu, pentru
ca nu este in lume nici omu, nici poporu, carele
se nu dorésca, seau se-se ferésca de bine si de fe-
ricire.

Dar calea spre acestu viitoriu?

Glasulu Domnului, Carele striga preste ape dicând: veniti de luati Duchulu intieptiunii, Duchulu adevărului, Duchulu temerii de Ddieu, si adeca punând in aplicare si practicand prin viéti'a si faptele nóstre, si dovedind faprice, ca esista, ca a petruns in inimile nóstre pre deplin Glasulu Domnului: „Acest'a este Fiiulu meu Celu Iubit, pre Acest'a se-lu ascultati.“

Ne trebuie, si avem lipsa de mai multa disciplina, de mai multa iubire; ér disciplin'a se incepe, si se incheia cu ascultare de Glasulu Domnului.

O tacere mormântala domnesce in sant'a biserică, când rostim, si dechiarăm in simvolulu credintii: ca credem in Tatalu, credem in Fiiulu, credem in Duchulu sfantu, in sfant'a biserică, in sfiutele taine, in inviiarea mortilor, si acceptăm viéti'a de veci; si acésta dechiaratiune, care nu este numai o dechiaratiune, ci este chiar un juramentu, nu ne afla totdeun'a destul de disciplinati pre terenulu faptelor, nu ne afla totdeun'a destul de inoiti prin legatur'a dragostei evangelice.

Si dice, caplanéza unu blestemu asupra capului nostru!

In er'a mantuirii traím si viiàm inse, in carea Domnulu a voit, cá toti de o potri va se fim eliberati de blestemulu mortii vromelnice si vecinice prin aretarea Lui in lume si prin mórtea Lui pre cruce.

Nu vre unu blestemu pórtă deci vin'a pentru durerile si necazurile nóstre bisericesci-nationale; ci altu cev'a; ér acestu altu cev'a este numai si numai lips'a de mai multa disciplina.

Si cand amintim aici cuvântulu „disciplina,“ nu intielegem disciplin'a, carea se tiène prin sabia, seau prin pedépsa; ci acea disciplina a inimei crestine, carea silesce pre omulu, carele o posede, se facă binele din credintia si iubire catra Domnulu, alu carui glasu resuna preste ape dicând: „Acest'a este Fiiulu meu Celu Iubit, pre Acest'a se-lu ascultati.“

Prin acésta disciplina a Glasului Domnului voim se inaintăm noi, biseric'a si poporul romanu.

Se ascultăm deci astadi si totdeun'a de acestu Glasu ne este professiunea de credintia a nóstra.

Credinti'a in Ddieu si calitátile, cari emanéza din trêns'a.

Individualitatea preotului o constituiescu cele trei virtuti fundamentale ale crestinismului: credinti'a, dragostea si speranti'a, impreuna cu calitátile, cari isvorescu din acestea pentru omulu, carele le posede in deplina mesura.

Din credintia isvorescu urmatórele calitáti si anume: pacea cu noi insine si tendenti'a de a sustiené si alimentá pacea cu tóta lumea, greutatea in cugetare si actiune, statornici'a, perseveranti'a, energi'a si tari'a caracterului preotiescu si crestinescu si tendenti'a dea-ne intari in aceste calitáti prin ro-

gatiune si fapte crestinesci si prin apropiarea nóstra de Ddieu.

Din dragoste emanéza: placerea la lucru in genere si in specialu placerea spre studiu si servitiulu pastoralu, ordinea si punctualitatea in lucru, consciinti'a de oficiu, compatimirea facia de cei ce se afla in dureri si in necazuri, si bucuri'a facia de cei ce inaintéza in buna stare, — abnegatiunea si jertfa pentru inaintarea bisericéi si poporului credintiosu.

Din speranti'a emanéza: multiemirea si nemultiemirea cu starea, in carea ne gasim, blandeti'a, smereni'a, indelung'a rabadare, curagiulu, firmitatea, spiritulu, manier'a si tactulu preotiescu.

A cunósce pre Ddieu a fost de când esista lumea, cea mai grea problema a popóreloru, pentru ca in a cunósce pre Ddieu consista intréga problem'a vietii omenesci. Cunósccerea lui Ddieu reguléza moralitatea poporelor, viéti'a familiara si intréga ordinea sociala. Crestinismulu a resoltit in modu perfectu acésta problema; dar chiar resolvindu-o a dovedit totu de odata, ca nicairi nu sunt, si nu potu se fia mai multe in diuili, cá chiar in materia de credintia. Apostolii Domnului au fost martori oculari ai vietii si activitáti Sale Dumnedieesci; au audit, si cunoscut invetiaturile Lui, au vediut minunile Lui; dar cu tóte acestea unulu dintre ei l'a vëndut, Petru s'a indoit, si s'a lepadat de trei ori de Domnulu; ér Tom'a nu a voit se créda, mai nainte de apune man'a s'a in ranele cuielor.

Dar chiar indoiél'a lui Petru si a lui Tom'a si convingerea lor ulterióra despre divinitatea Domnului si despre faptulu Inviiării lui cei de a trei'a di au staverit pentru eternitate dogmele fundamentale ale religunii si bisericéi crestine.

Am amintit aici faptulu acest'a biblicu, pentru cá se aretăm cât de adesea este espusu omulu la diferite indoieli chiar in cea mai insemnata cestiune de viétia, in materia de credintia, intru cunósccerea lui Ddieu si a adevéurilor Lui celor mantuitórie.

„Lumea“ si lucrurile „lumii“ inpedeca fórtă adesea pre omu de a vedé si a cunósce pre Domnulu in adevérat'a lui lumina; ér din acésta lipsa de lumina provinu tóte necazurile si greutátile vietii.

Si tiént'a si ideaulu fiecarui omu este, cá se-si creeze o stare si sórté, prin carea se póta infruntá si biruí necazurile; ér mijloculu si arm'a unica pentru infrangerea tuturor necazurilor este credinti'a in Ddieu si in santele asiedieminte ale bisericéi Domnului.

Ce folóse isvorescu pentru omu din credinti'a in Ddieu, ne putem convinge mai cu seamă chiar din necazurile vietii.

Unu tata d. e. are numai unu fiu, si privesce intr'ensulu cea mai insemnata avere a s'a. Se intêmpla inse, ca fiulu móre, si tatalu prin mórtea fiului sêu se vede lipsitu de cea mai insemnata avere a s'a. Se incérea amicii si rudeniele se-lu consoleze, dar nu-lu potu; si daca nu are religione unu astfelu de omu, cade in desperatiune, si se prepadesce.

Daca inse unu astfelu de omu are religiune si credintia in Ddieu, — credinti'a lui i-spune, ca in mórtea fiului sêu vede indeplinindu-se vointi'a lui Ddieu, carele a „luat pe fiulu sêu dupa pamêntu, cánu cumv'a rêntatea lumii acestei a se strice bunatatea lui.“ Credinti'a lui i-spune, ca fiulu sêu a fost luat de pre pamêntu, si strepusu in o alta lume, unde éراسi se vor revedé, si cá se fia scutit de acele necazuri si superári, pre cari le au parintii, cari vêdu pre fii lor nenorociti; deórece cáti parinti nu s'aru sênti mai bine, când aru scí pre fii lor in mormentu, decât se-ii véda pre pamêntu trairid in miseria.

Iu timpulu nostru sunt la ordine, nu la noi, la romani, ci la alte popóre, sinuciderile; ér daca ne intrebám de caus'a acestei plage sociale, aflám la fie-care casu, ca caus'a sinuciderii este o viétia fara credintia in Ddieu. Aflám apoi in timpulu nostru multa usiurintia, aflám lips'a de placere la lucru, aflám multa pisma, mintiuna, calumnia si alte vitie, cari tóte impedece, si conturba traiulu si viéti'a tienita a societáti; ér caus'a tuturor acestor'a este lips'a de religiune, lips'a de credintia in Ddieu.

Se-ne inchipuim pre de alta parte o societate, carea in tóte actiunile sale urméza perceptele religiunei, si este condusa de credinti'a in Ddieu, o societate, in carea fiecare omu privesce viéti'a s'a de unu daru, primitu dela Ddieu, spre scopulu de a-si urmá calea catra perfectiune, si prin acést'a catra fericirea vremelnica si vecinica, in carea fiecare omu privesce in ceialalti ómeni din lume pre fratii sei, ér pamentulu si averile lumii de mijlóce, prin cari se-se ajute pre sene si pre semenii sei in mersulu spre perfectiunea crestínésca, si vom vedé, si vom aflá, ca situatiunea se schimba. Pism'a si mani'a se inlocuiesce prin bunavointia si iubire de ómeni, se-raci'a se combate, si nimicesce prin lucru si prin iubirea de lucru, casuri de sinucidere nu se mai intêmpla, pentru ca omulu este convinsu, ca nu este stepanu preste vietia, ci viéti'a s'a are unu altu Stepanu, mintiun'a se inlocuiesce prin adeveru, mani'a se imblandiesce prin dreptate, preocupatiunile si egoismulu se inlocuiescu prin cunóscerea de noi insine si prin iubirea facia de Ddieu, facia de noi insine si facia de ceialalti ómeni din lume, omenimea intréga devine o singura familia, in carea asupra modului de gândire si actiune alu ómenilor domnesce o unica vointia, v o i n t i ' a l u i D u m n e d i e u ; ér cá lumea si omulu se fia stepanitu de acésta vointia se cere, cá omulu se cunósca pre adeveratul sêu Stepanu, se cunósca si se créda in Ddieu, si in sant'a Lui biserica.

Fiind deci credinti'a in Dumnedieu fundamentulu si isvorulu vietii si fericirei ómenesci, ne intrebám, cari sunt causele necredintiei, si cari sunt mijlócele, cari plantéza, alimentéza, si desvólta in omu credinti'a in Ddieu?

Omulu in intréga viéti'a s'a este in o nentre-rupta lupta cu sine insusi. Celu mai micu succesu,

pre carele lu-obtiène prin viéti'a si activitatea s'a lu face a-se crede, ca este mai multu decât altii, se inaltia pre sene, si si-uita de Ddieu, de stapa-uulu vietii sale. Astfelu succesulu, pre carele l'a obtiênut lumea pre terenulu sciintielor naturale in timpulu din urma, in locu de a apropiá pre omenime de Ddieu, mai multu o-a instreinat; si acést'a curat numai din motivulu, ca in cunóscerea si intrebuintiarea puterilor naturii n'a vediut puterea lui Ddieu, ci a preferit a vedé puterea s'a propria; ér resultatulu acestui gresitu modu de vedere a contribuit, ca inventiunile si descoperirile, facute de omu pre terenulu sciintielor naturale nu a contribuit in mesur'a necesaria la ameliorarea stárii si sortii omenesci; ci tocma din contra a facut viéti'a omenésca mai grea si impreunata cu multa mai multe griji, de cum a fost acést'a mai nainte.

De odata cu descoperirile facute pre terenulu sciintielor naturale s'au facut mari progrese si pe terenulu educatiunii; si de odata cu aceste progrese omulu a devenit incrediutu pré multu in puterile sale, si a inceput a dá mai putiêna importantia educatiunei, si prin scólele comunale s'a incercat a scóte in-fluinti'a bisericeii pre terenulu educatiunei.

Daca a fost buna, seau rea, acést'a pornire ne spunu rezultatele, si anume mai cu seama ravolutiunile sociale din lumea apuseana, cari se manifestéza tot acum, acum, in grevele lucratorilor si in crimele, cele multe, cari subseapa fericirea si viéti'a lumii de astadi, si mai cu seama in sclavi'a capitalului, spre carea a pornit deja lumea in timpulu nostru.

Mijloculu unicu, prin carele omenimea va poté combate relele, de cari suferé societatea de astadi este credinti'a in Ddieu, dupa cuvintele apostolului: imbracati-ve cu pavez'a credintii, cu carea veti poté infrange tóte sagetile vicleanului¹⁾; ér càile, cari conduc pre omu, si-lu intarescu in credintia s'a in Ddieu sunt: autoritatea si puterea bisericeii, si din partea prootimei o punere in aplicare cât mai conscientiósa a mijlócelor bisericeii: a doctrinei, a cultului si disciplinei bisericesci.

Spre a poté preotulu contribuí si conlucrá cu succesu, cá credintiosii se-se intarésca in credintia va avé in vedere urmatórele, si anume:

1. va studiá nentruerupt san'ta scriptura si sciintiele teologice, va priví, si va judecá apoi asupra intêmplárilor lumii, cá vediênd, cum man'a cea drépta a Provedintiei pedepsesce rêulu, si remuneréza binele, — se-se apropiia de Ddieu totu mai multu prin rogatiune si pocaintia si prin sevêrsirea de fapte bune.

2. Va ingriji, cá famili'a s'a se inainteze in credintia si in fapte bune prin pazirea datinelor religióse, prin cercetarea santei bisericeii, prin impartesirea cu santele taine si prin o viétia plina de pietate.

¹⁾ Efeseni 6. 16.

3. Se va feri de vanitate, de lacomia, de spiritulu de partida, de vorbe nesocotite, si cu deosebire si de fapte, prin cari ar poté, se dea ansa, cá se fia judecatu de ómeni, ca-i lipsesce credinti'a in Ddieu; si in locul acestor'a preotulu va ingrijí, cá inaintand si intarindu-se dilnic in credinti'a in Ddieu, se devina unu omu modestu, se contribuiésca la impacerea divergintiilor, cari se ivescu intre credintiosi, si mai pre sus de acestea se fia in totu momentulu gat'a spre servitiu din placere si din vocatiunea s'a preotiésca.

In ceea ce privesce ferirea de vanitate insemnàm aici urmatóarele:

Omulu din firea lui este aplecatu a dorí, cá se fia vèdiutu in societatea omenésca, si pretinitu de semenii sei; si daca elu urméza a satisface acestei dorintie prin fapte demne si implinirea conscientioasa a detorintielor impreunate cu chiamarea s'a cu scopu cá pre acésta cale, se ajute omenimei si societátii, carei'a servesce, — atunci dorinti'a si tiènut'a lui este crestinésca, pentru ca totu omulu, carele face binele, lucra atât la inaintarea s'a, cât si la inaintarea altor'a. Când insepre cinev'a succesele, pre cari le obtiène prin activitatea s'a, lu-conducu la stadiulu, cá se-se pretiuiésca pré multu pre sene, si se pretiuiésca pré putièn pre altii, seau chiar se-ii desconsidere: atunci cade in pecatulu vanitátii; ér mijloculu pentru a nu cadé in acestu pecatu este judecat'a drépte asupra succeselor nóstre, si anume deprinderea de a vedé si priví in succesele nóstre nu intru atât'a meritulu nostru propriu, ci ceea ce este in fapta ajutoriulu, pre carele ni-l'a dat Ddieu pentru obtiènerea acelor succese.

Amintindu aici, ca asupra calitátilor, cari emanéza din credintia, precum si a supra imprejurárilor contrarie credintiei in Ddieu vom vorbí in specialu in numerii viitori, revenim cá de incheiare asupra faptului, constatatu de istoria ca credinti'a in Ddieu a sustiènut in trecutu biserica si poporulu romanu intre vicissitudínile si greutátile vietii nóstre din timpurile de trista aducere aminte, — ne intrebàm, care este, si care póte se fia calea, pre carea mergèndu putem se-ne asceptàm la unu viitoriu mai bunu incát pentru viitoriu?

Respunsulu nu póte se fia altulu, decât, cá se calcàm in urmele betranilor, si deci se alimentàm, si intarim credinti'a si legea stremosiésca, credinti'a in Dumnedieu, credinti'a in divinitatea Mantuitoriului si in puterea mantuitoria a santei nóstre biserici.

Andreiu baron de Siagan'a.

(Prelegere practica din Istorie).

I.

Bas'a geografica.

Cum se numesce tiér'a in carea locuim noi? Arctati Ungari'a! In care parte a Europei se afla Ungari'a? Ce popóre locuescu in Europ'a? In cari párti a-le Europei

locuescu popórele de viti'a romána? Ce popóre locuescu in Ungari'a? In care parte a Ungariei locuescu românii? De care biserica (confessiune) se tienu românii? Cine este mai marele bisericeii nóstre romane din Ungaria? Unde locuesce Metropolitulu? Unde se afla Sibiu? In care comitatu alu Transilvaniei se afla Sibiu?

In câte districte este impartita Ungari'a? Cari sunt acelea? In care districtu se afla orasiulu nostru? Mai spunem nisce orasie din districtulu nostru? Unde se afla districtulu nostru? Care districtu se afla in drépt'a riuului Tis'a? Spunem vre-o câteva orasie din districtulu din drépta Tisei? (Respuns: Kassa, Muncaci, Miskolcz, ect.) In care comitatu se afla orasiulu Miskolcz?

Care este capital'a tierii nóstre? Unde se afla Budapest'a? Lânga care riu, in care districtu?

Ce districtu se afla intre riuurile Drav'a si Sav'a? Ce orasie insemnate cunósceti in Croato-Slavoni'a? Vedeti, tot in Croato-Slavoni'a pe malulu Dunarei aprópe de imbucatur'a Tisei se afla orasielulu Carloveti? Unde se afla Carloveti? In care districtu? In care comitatu? Lânga care riu?

(Dupa acést'a mai numesce invetiatoriulu inca odata locurile insirate si le arata pe mapa (carta). Urméza dezvoltarea, ceea ce se face asia, ca la intrebarile invetiatoriului scolarii dau respunsuri scurte, dar chiar si precise, arètând si ei pe carta orasiile despre care s'a vorbit.)

Cum se numesce tiér'a in carea locuim noi? In câte districte se inparte Ungari'a? In care districtu se afla Sibiu? Cine locuesce in Sibiu? In care districtu se afla Miskolcz? Care este capital'a Ungariei? In care districtu se afla Carloveti ect.

II.

Enararea materiei de invetiamentu.

Introducere. Noi romanii ne tiem de biserica rom. gr. or., alu carei capu este Domnulu nostru Isusu Christosu. Mai marele bisericeii nóstre romane din Ungari'a este metropolitulu, carele locuesce in Sibiu. Inainte de anulu 1848, noi romanii din Ungari'a nu aveam metropolitu. Biserica nóstra romana erá impreunata cu cea serba, si fiind ca serbii erau mai avuti, noi eram supusi lor. In biserica ascultam rugaciuni si cantari in limb'a serbesca, ba chiar si in scóla trebuia se invetiam serbesce. Romanii in frunte cu cei mai vestiti barbati ai lor, se straduiau din resputeri pentru a scapá biserica lor din acea stare dar nu le-a succésu, pâna ce se iví marele barbatu alu bisericeii si natiunei române Andreiu baronu de Siagan'a.

1. Andreiu baronu de Siaguna s'a nascutu in orasiulu Miskolcz, la anulu 1809. Tatalu seu avea mare bucuria de elu, fiind-ca miculu Andreiu erá unu baiatu bunu, intieptu si iubia tare cartea si invetiatur'a. Când erá numai de 14 ani remase orfanu de tata. Vèiendu acést'a unu unchiu alu seu din Budapest'a, ilu luá la sine si ii-dedù o crescere aleasa. Fiind unchiulu seu cu mare vadia si trecere inaintea barbatilor celor mai de frunte ai tierii, Siagan'a avù privilegiu a invetiá dela acesti'a multe lucruri bune si folositoare. Inca de tineru Sagun'a ardea de dorulu de a fi folositoru natiunei sale. Pentru cá se

póta ajunge mai curënd si mai cu isbânda la scopulu acest'a maretiu, dupa ce trecü prin multe scóle inalte, invetiã si cursulu preotiescu.

2. Patriarchulu serbescu din Carlovetiü vediendu in tinerulu Siagun'a unu omu desteptu si staruitoru, i-lu numi de secretaru alu seu si de profesoru in Carlovetiü. Curënd dupa aceea in Sa Siagun'a fû alesu de archimandritu in Versietiu, ér la anulu 1848, fû alesu de episcopu alu Romaniloru gr. or. din Transilvani'a. Acésta erã diregatória, prin care credea elu, ca va putea folosi mai multu natiunei sale. Inainte de a plecã din Carlovetiü, elu tienu o cuvëntare de despartire in biseric'a metropolitana de acolo, in care cuvëntare dise intre altele: „Tu Dómne scii, ca catra scopulu meu vréu se alergu, pe Romanii ardeleni se-i desteptu si cu voie catra tot ce e adeveratu, placutu si bunu se-i trag. Tu Dómne umbréza-me cu puterniculu teu scutu!”

3. Cu acestea veni Siagun'a in Transilvani'a, unde afla pe Romanii gr. or. intr'o stare fórte trista si umilita. Episcopi'a portã armele apesãrii trecutului. Numai unu barbatu ca Siagun'a erã in stare se o ridice si se-i dea vadi'a cuvenita. In timpu de 25 de ani, cât a pastoritu elu episcopia Transilvaniei, dupa multe greutãti, nenumerate jertfe si nespusa munca isbuti elu a intemeia din nou metropoli'a gr. or. a Transilvaniei, castigandu-i drepturile, ce se cuprindu in legea numita: „Statutulu organicu.”

4. Ajunsu de metropoliu, cu legea susnumita in mâna, s'a indreptatu atentiunea asupra scólelor; a intogmitu seminariulu teologicu, si a intemeiatu lãnga elu o scóla pentru invetiatori. Siagun'a a infiintiatu o tipografie si multe scóle pentru poporu, precum si mai multe fundatiuni. In Incrarea s'a a dat preste multe pedeci si necasuri, dar acést'a nici odata nu-la intors dela tiënta, cãci elu dicea: „Nu me sparie necazurile si pedecile, ci de multe ori binecuvintezu folosulu ce mi-lu lasa ele.” Siagun'a murí la anulu 1873. in vârsta de 64 ani, dupa-ce intréga viéti'a sa a jertfit'o pentru binele bisrriceii, scólei si a natiunei sale.

III.

Desvoltarea si analisarea celoru enarate.

Introducerea. De care bisericã ne tiënem noi Romanii? Noi Romanii ne tiënem de bis. rom. gr. or. Cine este capulu bisericiei nóstre? Capulu bisericiei nóstre este Dlu nostru Isus Christosu. Cine este mai marele bisericiei nóstre romane din Ungari'a? Mai marele bisericiei nóstre romane din Ungari'a este Metropolitulu. Unde locuesce Metropolitulu nostru? Metropolitulu nostru locuesce in Sibiu. Uude se afla Sibiulu? Areta-lu pe carta! Inainte de anlu 1848 aveam noi Romanii Metropolitu? Inainte de anulu 1848 noi Romani nu aveam Metropolitu. In ce stare era biseric'a nóstra pe atunci? Biseric'a nóstra pe atunci, era impreunata cu cea serba. Cariu erau mai avuti Romanii sau Serbii? Mai avuti erau Serbii. Si fiindca ei erau mai avuti, ce li eram noi? Noi li eram supusii lor. Ce rugaciuni si cantari ascultam noi in bisericã? In bisericã ascultam unele rugaciunile si cantãri in

limb'a serbéscã. Dar in scóla cum trebuia se invetiam? In scóla trebuia se invetiam serbesce. Ce faceau Romanii in frunte cu cei mai vestiti barbati ai lor? Romanii in frunte cu cei mai vestiti barbati ai lor, se straduiau din resputeri pentru scaparea bisericiei din acea stare Succesule-au lor acést'a? Nu le-au succesu. Pana când? Pana ce se ivi marele barbatu alu bisericiei si natiunei Romane Andreiu Bar. de Siagun'a.

Despre ce vorbiram pana acum? Fiti atenti! (Invetiatoriulu dice cu ton respicatu si tot odata serie pe tabla.) Pana acum vorbiram despre starea bisericiei romane in presinte si inainte de anulu 1848.

(Ajunsu aci, invetiatoriulu mai repetéza diceri mai momentóse.)

1. Unde s'a nascutu Andreiu bar. de Siagun'a? Andreiu baronu de Siagun'a sa nascutu in orasiulu Miskolez. Arata pe carta! La care anu? La anulu 1809. Pentru ce s'a bucuratu tatalu seu de elu? Tatalu seu s'a bucuratu de Andreiu, pentru ca erã unu baiatu bunu, intieptu si iubia tare cartea si invetiatur'a. Vedeti fiilor déca veti fi si voi buni si intiepti, si déca veti iubisi voi cartea si invetiatur'a; si parintii vostrii se vor bucurã de voi, cá si de Andreiu tatalu seu. Ce i-sa intemlatu lui Andreiu când erã de 14 ani? Când erã Andreiu de 14 ani, a muritu tatalu seu, si a remasu orfanu. Cine s'a ingrigitu apoi de crescerea lui Andreiu? De crescerea lui Andreiu s'a ingrigitu unu unchiu alu seu din Budapest'a. Ce crescere primi Andreiu la Unchiulu seu? Andreiu la unchiulu seu primi o crescere alésa. Ce om erã unchiulu lui Andreiu? Unchiulu lui Andrei erã omu cu mare vadia si trecere inaintea barbatiloru mai de frunte ai tieiei. Si ce ocaziune avea Andreiu cu acesti'a? Andreiu avu ocaziune a invetiã dela acesti'a multe lucruri bune si folosítóre. De ce dor ardea Siagun'a inca de tineru? Andreiu b. de Siagun'a ardea de dorulu de a deveni folositoru natiunei sale. Si pentru-cã se ajunga mai curund si mai cu isbãnda la scopulu acesta maretiu ce a facutu el? Pentru cá se póta ajunge curënd si mai cu isbãnda la acelu scopu maretiu dupa ce trecü prin multe scoli inalte, invetiã si cursulu preotiescu.

Despre ce vorbiram pana acum? (Invetiatoriulu ér serie pe tabla.)

Despre crescerea lui Andreiu Siagun'a si despre timpulu copilariei lui. (Cã la „introducere“ invet. de afla lipsa, mai repetéza dicerile mai esentiali.)

1. Ce a facutu patriarchulu serbescu din Carlovetiü vediendu ca tinerulu Siagun'a este omu desteptu si staruitoru? Patriarchulu serbescu din Carlovetiü vediendu ca tinerulu Siagun'a este omu desteptu si staruitoru, la alesu de secretariu alu seu si de profesoru in Carlovetiü. Curënd dupa aceea de ce a mai fost alesu Siagun'a? Curënd dupa aceea Siagun'a a fost alesu de archimandritu in Verisietiu. Arata pe (mapa) charta Versietiu, apoi Carlovetiulu! Ce s'a intemlat cu dënsulu la anulu 1848? La anulu 1848 fû alesu de episcopu al Romaniloru

din Transilvani'a. Si ce crede el ajunsu la acésta diregatorie? Elu credea. ca acést'a este diregatori'a, in carea va putea folosi mai multu natiunei sale. Ce a facutu elu inainte de a plecá din Carlovetiú? Inainte de a plecá din Carlovetiú, elu tienú o cuvëntare de despartire, in biseric'a metropolitana de acolo Si ce dise el intre altele in aceea cuvëntare? In aceea cuvëntare dise: „Tu Dómnescii, ca catra scopulu meu vréu se alerg, pe Romanii Transilvanieni se-i desteptu si cu voie catra tot ce-i adeveratu placutu si bunu, sei trag. Tu Dómnescii umbréza-me cu puterniculu Teu scutu.“

Despre ce vorbiram pana acumu? (Se scrie pe tabla.)

Despre viati'a lui Andreiu bar. de Siagun'a pana la ajungerea lui de episcopu alu Transilvaniei.

(La repetitie se se eserceze elevii bine in aceste diceri, pana când vor fi in stare a-le reproduce fara intrerupere.)

Când a venitu Siagun'a in Transilvani'a cum a aflatu pe Romanii gr. or.? — Când a venitu Siagun'a in Transilvani'a a aflatu pre Romanii gr. or. intr'o stare fórte trista si umilita. Cum erá episcopi'a Transilvaniei? Episcopi'a Transilvaneniloru portá urmele apesàrilor trecutului. Si cine erá in stare se o redice si se-i dea vadi'a cuvenita? Numai unu barbatu cá Siagun'a erá in stare se-o redice si se-i dea vadi'a cuvenita. Câti ani a pastoritu elu episcopi'a Transilvaniei? Elu a pastoritu episcopi'a Transilvaniei 25 de ani. Si dupa multe greutati, nenumerate jertfe si nespusa munca ce a intemeiatu din nou? Dupa multe greutati nenumerate jertfe si nespusa munca isbutí el a intemeiá din nou metropoli'a gr. or. a Transilvaniei. Si ce drepturi i-a castigatu? Si i-a castigatu drepturile ce se cuprind in legea numita „Statutululu organicu“.

Despre ce vorbiram pana acum? (Se scrie pe tabla.)

Despre Andreiu bar. de Siagun'a cá episcopu, despre intemeerea metropoliei gr. or. romanesi despre castigarea drepturilor cuprinse in „Statutululu organicu.“ (Repetitie.)

4. Dupa ce a ajunsu de Metropolitu, cu statutulu organicu in mana, ce a facutu elu? Dupa ce a ajunsu de Metropolitu, cu statutulu organicu in mana, si-a indreptatu (privira) atentiunea asupra scóleloru. Ce scóla a intogmitu elu? A intogmitu seminariulu teologicu. Si ce scóla a intemeiatu langa el? A intemeiatu langa el o scóla pentru invetiatori. Apoi ce a mai infintiatu Siagun'a? A infintiatu o tipografie, mai multe scóle pentru poporu si mai multe fundatiuni. Preste ce a datu elu in lucrarea sa? In lucrarea sa a dat preste multe pedeci si necasuri. Si intorsu-la aceste pedeci dela tiénta? Acestea pedeci nici o data nu la intorsu dela tiénta. Càci ce dicea el? „Nu me sparie necasurile si pedecile, ci de multeori binecuventezu folosulu ce mi-lu lasa ele.“ La care anu a muritu Siagun'a? Siagun'a a muritu la anulu 1873. In ce vârsta? In vârsta de 64 de ani. Pentru ce s'a jertfitu elu intréga viati'a sa. El si-a jertfitu intréga viati'a sa, pentru binele bisericeii, scólei si a natiunei sale.

Despre ce vorbiram pana aci? (Se scrie pe tabla.)

Despre activitatea lui Andreiu baronu de Siagun'a cá Metropolitu, si despre mórtea lui.

Dupa repetiti'a si a acestei parti, urméza:

IV.

Reproducerea prin scolari.

Sub reproducere intielegem enararea fara intrerupere a materiei ce s'a impartasitu scolarilor.

Reproducerea se face:

- a) Prin cuvintele scolarilor in forma de povestire.
- b) In forma de ocupatiune domestica, in scrisu.

Reproducerea va fi cu atât mai esacta, cu cât s'au exercitatu singuraticele diceri mai bine.

Reproducerea dupa ori care forma din cele amintite sub a) si b), va fi usióra pentru scolari, caci esenti'a celor enarate despre Andreiu bar. de Siagun'a, se afla pe tabl'a scólei in fati'a scolarului si in caietele scolarilor.

Tabl'a scólei dupa finitul desvoltarei materialului, va prospitiá asia:

1. Starea bisericeii romane in presinte si inainte de an. 1848.
2. Crescerea lui Andreiu b. de Siagun'a si timpul copilariei lui.
3. Viati'a lui Andreiu b. de Siagun'a pana la ajungerea lui de episcopu.
4. Andreiu baronu de Siagun'a cá episcopu, intemeierea metropoliei si castigarea drepturilor cuprinse in statutulu organicu.
5. Activitatea lui Andreiu b. de Siagun'a cá metropolitu si mórtea lui.

V.

Momentele etice.

Cu ce s'a deprinsu Andreiu barnnu de Siagun'a in copilari'a sa, mai cu placere? Andreiu bar. de Siagun'a in copilari'a sa s'a deprinsu mai cu placere cu stadiulu, cu cartea.

Acela care doresce se devina barbatu insemnatu, trebue inca in copilarie cá se invetie bine.

Ce omu erá unchiulu lui Andreiu? Unchiulu lui Andreiu erá omu cu vadia si cu trecere inaintea barbatiloru celor mai de frunte ai tiei. Si ce privilegiu avú prin acésta Siagun'a? Prin acést'a Siagun'a avú privilegiulu de a invetiá dela ei lucruri bune si folositoare.

Cine asculta cu placere vorbele ómenilor invetiati, va deveni si elu invetiatu.

De ce dor ardea Andreiu bar. de Siagun'a inca de micu? Andreiu bar. de Siagun'a inca de micu ardea de dorulu de a fi folositoru natiunei sale.

Fie-care omu, este detoriu a-si iubi natiunea.

Inainte de a plecá din Carlovetiú ce facú Andreiu? Inainte de a pleca din Carlovetiú ce facu Andreiu? Ina-

inte de a plecá din Carlovetiú, tienu o cuvântare de despartire in biseric'a metropolitana de acolo. Si ce dise elu in cuvântarea s'a intre altele dise: „Tu Dómne scii, ca catra scopulu meu dorescu se alerg, pe Românií Transilvaneni se-i destept si cu voie catra tot ce e adeveratu, placutu si bunu se-i atrag. Tu Dómne umbréza-ma cu puterniculu Teu scutu!“

Inainte de plecarea sa la lucrulu celu greu a cerutu ajutoriulu lui Dumnedieu; asia facu toti ómenii cei religiosi.

Câti ani a pastoritu Andreiu bar. de Siagun'a episcopi'a Transilvaniei? Si dupa multe greutáti nenumerate jertfe si nespusa munca la ce a isbutitu elu? Si ce drep-turi a castigatu elu bisericeii?

Asia dara Andreiu baronu de Siagun'a este noulu intemeietoru alu metropoliei rom. din Ungari'a si Transilvani'a si eliberatoriulu Româniloru de sub ierarchi'a serbésca.

Ajunsu de metropolitu cu statutulu organicu in mâna ce a facut Andrei? Ajunsu de metropolitu cu statutulu organicu in mana, si-a indreptatu privirea asupra scóelor. Ce scóle a intemeiatu elu? Ce a mai intemeiatu? Usior lucru a fost acesta?

Andrei bar. de Siagun'a si-a organizatu Arhiepiscopi'a provediendu-o cu scóle si alte institutiuni culturale si s'a jertfitu intrégaviatia s'a pentru natiune. Se invetiam si noica Siagun'a, ca se putem fi si noi folositori natiunei nóstre române.

Arad, in 23. Noemvre v. 1891.

Iosif Moldovanu,
invetiatoru.

D I V E R S E.

* *Nascerea Domnului nostru Isus Christos* s'a serbat in biseric'a catedrala din Arad cu solemnitatea indatinata, celebrand sant'a liturgia Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Metian, asistatu de parintele protosincelu Iosif Goldisiu, parintele protopresviteru Moise Bocsianu, ieromonachii Aug. Hamsea si Vasiliu Mangra, asesorulu consistorialu Ignatie Papp si ierodiaconulu Dr. Traian Puticiu. La finea santei liturgii Pré Santi'a S'a a tienu cuvântarea pastoralá, carea a fost trimisa si celorlalte biserici din eparchia.

* *Felicitári de anulu nou.* In diu'a anului nou s'a prezentat la Pré Santi'a S'a parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metian spre a-si esprimá sântiemintele de stima si iubire si a-lu felicitá membrii consistoriului diecesanu sub conducerea parintelui protosincelu Iosif Goldisiu, corpulu profesorulu dela seminariulu diecesanu si comun'a bisericeasca Aradu sub conducerea dlui advocatu Dr. Nicolau Oncu — dorind Pré Santiei Sale ani multi fericiti, spre a poté continuá cu acelasi zelu archipastoralu si cu acelasi succesu conducerea clerului si poporului eparchiotu.

De asemenea s'a prezentat in acést'a di si siefii au-

toritátilor civile si militare si alti multi onoratori de aici.

Asociandu-ne si noi acestor felicitári rogám pre Ddieu, cá pre Pré Santi'a S'a se-lu tienu intru multi fericiti ani.

* *Nou coru bisericescu.* In Ohaba-Sêrbésca tinerulu invettatoriu Emanuil Olteanu sprijinitu de judele comunalu Pavel Rista a infintiat unu cor bisericescu. Prima óra a debutat la serbátorele Nascerii Domnului obtinend unu succesu multiemitoriu.

* *Corulu vocalu* rom. din Pecica-romana va dá un concertu impreunat cu jocu in 7/29 Ianuarie a. c. Program'a este de unu cuprinsu variu si bogatu Inceputulu la 8 óre sar'a.

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Ohaba-Sêrbésca**, Protopresbiteratulu Lipovei, prin acést'a pe bas'a decisului Venerabilului Consistoriu diecesanu d-to 26 Decemvre 1891, Nr. 6156 se escrie concursu, cu terminu de 30 zile dela prim'a publicare in fói'a oficiala: „Biseric'a si Scól'a.“

Emolumentele sunt: 1. Un'a sessiune parochiala de 30 jugere, parte aratura, parte fênatiu, cu unu venitu anualu sigur de 250 fl. 2. Birulu si stol'a usuata computate in venitu mediu anualu de 240 fl. 3. Unu platiu parochialu cu unu venitu anualu de 10 fl.

La olalta unu venitu anualu aproximativ de 500 fl.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, dovedind cualificatiune cel putienu pentru parochie de clasa a III, — au a-si subscrerne recursele lor instruite conform stat. org. si regulamentului pentru parochii, si adresate comitetului parochialu din Ohaba-Sêrbésca, — parintelui protopresbiteru Voicu Hamsea in B.-Lippa, pana la terminulu mai sus indicatu precum si a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in s-t'a biserica din Ohaba-Sêrbésca, spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Ohaba-Sêrbésca 29 Decemvre v. 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop.

—□—

Pentru deplinirea parochiei vacante din **Bruznicu**, — protopresbiteratulu Lipovei — prin acést'a pe bas'a decisului Venerabilului Consistoriu diecesanu d-to 12 24 Decemvre 1891 Nr. 5519, se escrie de nou concursu, cu terminu de 30 zile dela prim'a publicare in fói'a oficiala: „Biseric'a si Scól'a.“

Emolumentele sunt: 1. Un'a sessiune de pamentu. 2. Birulu dela 200 n-ri de case câte o masura de bucate. 3. Stolele usuat dele 200 nri de casa. 4. 2 platiuri parochiale. Aceste emolumente computate in bani dau unu venitu anualu de peste 500 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, dovedind cualificatiune celu putienu pentru parochiile de clas'a a III., au a-si subscrerne recursele lor instruite conform stat. org. si regulamentului pentru parochii, si adresate comitetului parochialu din Bruznicu, parintelui protopresbiteru Voicu Hamsea in B.-Lippa, pana la terminulu mai sus indicatu, precum si a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in s-t'a biserica din Bruznicu spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Bruznicu, 29. Decembre 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop.

—□—

Pentru deplinirea parohiei de a III. clasa **Fenisiu** si fili'a **Valeamare**, protopresbiteratul Halmagiului, se eserie concursu cu terminu de alegere **30 de zile dela prim'a publicare**.

Doritorii de a ocupá acésta parohie sunt avisati, recursele provédute cu tóte documintele prescise, si adresate comitetului parochialu, ale trimite subscrisului pâna la 25. Ianuariu 1892.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOAN GROZ'A**, m. p. protop.

—□—

Pentru deplinirea parohiei gr. or. de clasa III. din **Dragoies**t, se eserie concursu cu terminu de alegere pe **19/31 Ianuariu 1892**.

Emolumintele sunt: un'a sessia parochiala de 30 jugere, dintre cari 23 aratoriu si 7 fenatia, intravilanu fara casa parochiala, si stola usuata dela 180 numeri de case.

Recursele cuviintiosu ajustate sunt a se tramite parintelui protopopu **Georgiu Creciunescu** in **Belincz**, p. u. **Kiszetó**, celu multu pana la **6/18 Februaru** 1892; avend recurentii in vr'o Dumineca ori serbatóre a se presentá in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari séu cuventari bisericesci.

Este de observatu, ca — amesuratu §-lui 8 din „Regulamentulu pentru parohie“, — jumetate din venitele parochiali, compete veduvei preotese, unu anu intreg dupa mórtea repositului acolo preotu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GEORGIU CRECIUNESCU**, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a greco-orientala romana din **Siagu**, comitatulu Timisiu inspectoratul Timisorei se eserie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de intimpinarea Domnului **2/14 Februaru** 1892.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 130 fl. bani numerari, 10 fl. pentru conferintie, 10 fl. pentru scripturistica, 5 fl. pentru adunarea generala, 20 meti de cucuruзу, 16 metri de lemne pentru invetiatoriu, 12 metri de lemne pentru incaldirea scólei, 5³/₄ jugere de pamentu aratoriu, cuartiru liberu cu 2 chilie, cuina, camara, grasdu de vite si de porci cu intravilanu de 1000□ stangeni patrati, si altu intravilanu afara de 600□ stangeni patrati si dela inmormentari unde va fi poftitu dela biserica 50 cr. de acasa 30 cr. si 20 de meti de grâu, si 20 de meti de cucuruзу.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a produce 1) Testimoniu de cualificatiune, cu calculu distinsu. 2) Testimoniu din limb'a magiara. 3) Atestatu despre comportarea sa de pana acum morala s. e. l.

Recursele astfelu instruate la adres'a comitetului parochialu din **Siagu** au a-se trimite parintelui inspectoru **Ioan Damsia** in **Szécsány**, posta ultima **Vinga** comitatulu **Temes**.

Competentii au a-se presentá in vre-o Dumineca s'au serbatóre in sant'a biserica din loc spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu; cei cu cualificatiune pentru conducerea corului vor fi preferiti.

Siagu, 16/28. Decemvre 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOANU DAMSIA**, m. p. inspectoru de scóle.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetiatoresci dela scól'a superióra din comun'a **Ternova**, protopresbiteratul Siriei, devenita vacanta in urmarea despartirii postului invetiatorescu de celu preotiescu, se eserie concursu cu terminu de alegere pe **26 Ianuarie (7 Februarie) 1892**.

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt:

a) unu salariu anualu de 300 fl.

b) pentru cuartiru — pana ce comun'a il-va poté dá in realu 20 fl.

c) spesele conferintiei le-va primi din bugetulu cultului.

d) pentru scripturistica 3 fl.

e) pentru incalditu siese stingeni de lemne.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si subserne petitiunile lor subscrisului Protopresbiteru in Siria, pana cu trei zile nainte de alegere — cu atât mai vertosu, ca cele intrate mai tardiu nu se vor considerá, — avendu a dovedí ca sunt romani de rel. gr. or. si ca au absolvatu cursurile preparandiali si au obtienutu testimoniulu de cualificatiune si atestatu din limb'a magiara; ér pana la alegere sunt a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre, pentru a-si aretá desteritatea in cârtu si rituale.

Alesulu invetiatoriu va fi indatoratu a conduce stratele si corulu; ér pe langa plat'a usitata a participá in tot locul unde va fi poftitu la functiuni religióse.

Definitivu va fi intaritu numai dupa unu anu de proba.

Ternova, la 4/16 Decemvre 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **GIORGIU POPOVICIU**, m. p. protopresbiteru,

—□—

Venerabilulu Consistoriu diecesanu cu decisulu din 25 Noemvre a. e. Nr. 5448. 5547. nimicindu alegerea de invetiatoriu intemplata in **Siomoschesiu**, la scól'a I. in 8/20 Noemvre a. e. prin acést'a se eserie concursu de nou cu terminu de alegere pe **12/24 Ianuariu 1892**.

Emolumintele sunt: 1. In bani gat'a 300 fl. — 2. Pentru scripturistica 5 fl. — 3. Pentru conferintia 10 fl. — 4. Opt stangeni de lemne din care se va incaldí si scól'a. — 5. Patru jugere de pamentu cu dreptulu de pascu. — 6. De curatoratu se va ingriji comun'a. — 7. Pana când comun'a va edificá locuintia separata, alegendulu va avea a locui sub unu edificiu cu celalaltu invetiatoriu si va folosi ¹/₂ de intravilanu si dupa edificarea locuintii.

Dela competenti se cere: 1. Testimoniu despre absolvarea preparandiei. 2. Testimoniu de cualificatiune si limb'a magiara. 3. Estrasu de botedi. 4. Atestatu cumca esamenulu finalu din anulu trecut l-a depusu cu calculu bunu.

Recurentii voru avea se-si subserna recursele loru adresate Comitetului parochialu **M. O. Dnu Ioanu Avramu** inspectoru scolaru in **Miske** p. u. **N.-Zerénd** pana in 6 Ianuariu 1892 avendu a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biserica din locu, spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Datu din siedinti'a Comit. par. tienuta la 8/20 Decemvre 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOANU AVRAMU**, m. p. parochu si inspect. scolaru.

—□—